

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla dr. Varga Imre ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** szám alatti székhelyű felperesnek, - dr. Baics Ágnes ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen szerződésből eredő követelés iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2011. július 6. napján kelt 13.P.21.326/2009/36. számú ítélete ellen a felperes részéről 37. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a helyesbítéssel **hagyja helyben**, hogy az állam által viselt illeték összege 1.138.000,-(Egymillió-egyszázharmincnolcezer) Ft, a felperes által az alperesnek fizetendő 920.000,-(Kilencszázhuszezer) Ft első- és másodfokú perköltségnek tekintendő.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás alapján a felperes jogelődje az **(E. Kft.)** több pályaművet készített egyedi megbízási szerződés alapján az alperes részére. A 2004. április 19. napján és 2004. november 9. napján létrejött szerződés szerint az alperes megbízta a gazdasági társaságot támogatási pályázati beadványok és szakmai útmutatások elkészítésével. Az első megállapodás alapján a pályázatkészítés díja 120.000,-Ft+ÁFA, míg a pályázat-elbírálási jutalék az ún. sikerdíj 8 % mértékű volt. A második pályázat díját 25.000,-Ft + ÁFA és 8 % pályázati elbírálási jutalékban rögzítették. Mindkét ügylet értelmében a megbízónak a pályázat beadását követő 8 napon belül kellett a fix összegű díjat megfizetnie, míg a sikerdíj a támogatás folyósítását követő 5 napon belül volt esedékes akként, hogy a megbízott a díjat szabályszerűen kiállított számla benyújtásával érvényesítheti. Az alperesi önkormányzat a pályázat elkészítése után járó határozott összegű díjat megfizette. A 2004. április 19. napján kelt szerződést nem a polgármester írta alá. A felperes jogelődje sikeres pályaművek esetében sem kérte a pályázat-elbírálási jutalékot, kivéve a per tárgyát képező két megállapodásban foglaltakat. Az alperes adott be pályaművet az **„(helység neve) központjának rehabilitációja”** elnevezésű SAPARD-

pályázatra, valamint a „Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése” elnevezésű AVOP-pályázatra. Ezen pályaművek alapján 41.377.175,-Ft és 44.460.400,-Ft támogatás került kifizetésre. A 2007. december 19. napján kelt engedményezési szerződés alapján a felperes vált jogosulttá az alperessel szembeni követelés érvényesítésére, amelyről 2008. február 8. napján értesítette és felhívta 9.483.405,-Ft és járulékai megfizetésére. Az alperes a követelést nem teljesítette.

A fizetési meghagyás kibocsátásával indult, majd perré alakult eljárásban a felperes keresetében 9.483.405,-Ft és 2005. július 1. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadása szerint a megbízási szerződésekben vállalt kötelezettségét teljesítette, az elkészült pályaművek eredményesek voltak, az alperes támogatásban részesült és annak 8 %-át köteles megfizetni.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Előadása szerint az alperesi képviselő-testület előzetes döntése nélkül került sor megbízási szerződések kötésére, a hivatkozott okiratok az önkormányzat nyilvántartásában nem találhatók. A támogatások összege nem azonos a felperes által megjelölt összeggel.

A Szegedi Ítéltábla Pf.III.20.165/2009/4. sorszámú végzésével hatályon kívül helyezte az elsőfokú bíróság keresetnek helytadó 1.P.22.049/2008/10. sorszámú ítéletét lényeges eljárásjogi jogszabálysértés miatt a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján.

A megismételt eljárásban a felperes keresetét változatlanul fenntartotta.

Az alperes módosított érdemi ellenkérelmében hivatkozott arra, hogy a szerződések jó erkölcsbe ütköznek, hiszen a kikötött jutalékok a folyósított összegek alapján 65-szörös munkadíjnak felelnek meg, vagyis a felperesi jogelőd nem a kifejtett munkájából, hanem a juttatás alapján járó díjból kívánt bevételhez jutni. Hivatkozott arra is, hogy a megbízási szerződések a sikerdíjra vonatkozó részükben feltűnően értékaránytalanok. További érvelése alapján a felperes nem állított ki számlát a díjfizetés teljesítéséhez, ezért a fizetési kötelezettsége még nem állott be. Nem állapítható meg, hogy a sikerdíj minek a 8 %-a, illetve nem egyértelmű, hogy a felek akarata milyen díj fizetésére irányult. A jogügyletre vonatkozó irat nem található meg a korábbi polgármester munkaköri átadási jegyzőkönyvében és a két megállapodás olyan mértékben általánosított jellegű, hogy nem köthető a felperes által megjelölt két pályázathoz.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 920.000,-Ft perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt 189.600,-Ft eljárási illetéket az állam viseli. Indokolásában a Ptk. 205. § (1) és (2) bekezdésére hivatkozással kifejtette, a két szerződésből kizárólag az tűnik ki, hogy a felperesi jogelőd vállalta pályaművek elkészítését díj ellenében. Az, hogy ez milyen konkrét pályamű elkészítésére vonatkozott, a szerződések megszövegezéséből és a bizonyítási eljárás alapján nem volt megállapítható. A felperesi jogelőd képviselője

(személy 1 neve) és az önkormányzat volt polgármestere (személy 2 neve) sem tudta pontosan meghatározni, hogy melyik megbízási szerződés melyik pályaműre vonatkozott, illetve ekörben ellentétes nyilatkozatokat tettek, amelyek nem álltak összhangban a rendelkezésre álló egyéb okirati bizonyítékokkal sem. A 2006. április 19. napján kelt szerződésen nem az akkor hivatalban lévő polgármester aláírása szerepel az igazságügyi szakértői vélemény szerint. A volt polgármester akként nyilatkozott, hogy 3-4 megbízási szerződést kötött a felperesi jogelőddel, amelyet a felperes tagadott a rendelkezésre álló dokumentumok ellenére. Vitatott volt a kapcsolat kialakításának módja is, ugyanis a polgármester közbeszerzési pályázatok kiírása alapján elnyert munkáról tett említést, míg a felperesi jogelőd a részükről történt ajánlattétel alapján létrejött szerződésről számolt be. A sikerdíjra vonatkozóan egyikük sem tudta meghatározni, hogy a díj a folyósított vagy az igényelt összeg 8 %-a. A bíróság a bizonyítékokat összességében értékelve arra a következtetésre jutott, hogy a felek között nem jött létre megállapodás a felperes által hivatkozott két pályamű esetén a sikerdíj tekintetében, hiszen nem azonosítható be, hogy ezen megbízási szerződések az általuk megjelölt pályázatokhoz kapcsolódnak és az sem állapítható meg, hogy minek a 8 %-a az ún. sikerdíj. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság álláspontja az volt, hogy a felek között a sikerdíjak tekintetében olyan jognyilatkozatok nem hangzottak el, amelyek joghatás kiváltására alkalmasak lettek volna, azaz etekintetben a felek között a szerződés nem jött létre, így a felperes igénye megalapozatlan. Mivel a szerződések a sikerdíj tekintetében nem jöttek létre, az alperes által hivatkozott érvénytelenségi okokat sem kellett vizsgálni.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Harmadlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására és az alperes javára megítélt perköltség összegének 300.000,-Ft-ra történő mérséklésére irányult. Érvelése szerint az elsőfokú ítélet megalapozatlan, mert egyértelműen megállapítható, hogy az egyik pályázat (**helység neve**) központjának rehabilitációjára, a másik mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztésére vonatkozott. Az alperes a pályázatokat elfogadta és azokat felhasználta, vagyis közömbös, hogy (**személy 2 neve**) volt polgármester aláírása eredeti-e vagy sem. Nem tekinthető releváns körülménynek a jegyzői hivatal belső iktatási és ügykezelési rendje abból a szempontból, hogy maga az alperes a megbízási szerződéseket nem tagadta és a produktumokat a saját érdekében felhasználta, nyertes pályázatok jogosultja lett. Amennyiben a megbízási szerződések nem jöttek létre, az alperes jogalap nélkül gazdagodott, hiszen a pályázatokat nem ő készítette el, az eredményes pályaművek a felperesi jogelőd szellemi termékei. A volt polgármester aláírása vonatkozásában kirendelt írásszakértő szakvéleményében tett megállapítások az alperes érdekkörében felmerülő probléma, a felperesi jogelőd az alperes jegyzőjétől aláírva kapta vissza a megállapodást. A perköltséget érintően a

közel 10 % mértékű ügyvédi munkadíjat az alperesi képviselő által kifejtett munka alapján eltúlzottnak találta.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

A fellebbezés túlnyomó részben **megalapozatlan**.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerű mérlegelésével a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a tényállást helyesen állapította meg és érdemi döntése is helytálló.

Nem vitatottan a felperesi jogelőd és az alperes a Ptk. 474. § (1) bekezdése által szabályozott megbízási szerződéseket kötöttek, amelyben a megbízott különböző pályaművek elkészítésére vállalkozott. Az ennek alapján őt megillető ellenszolgáltatást egyrészt határozott összegben, másrészt %-osan jelölték meg. Az ítéltábla egyetért az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a 2004. április 19. napján és november 9. napján létrejött megállapodásokból nem tűnik ki, hogy konkrétan melyik pályamű elkészítése a tárgya és maguk a szerződésben résztvevő tanúk sem tudtak nyilatkozni arról a sikerdíj minnek a 8 %-a. Mindezek alapján helytálló az a következtetés, hogy a sikerdíjra vonatkozóan az egybehangzó szerződési nyilatkozatok hiányában nem jöhetett létre megállapodás. Ezen álláspontra figyelemmel ténylegesen szükségtelen volt minden további érvénytelenségi ok vizsgálata.

A másodfokú eljárásban a keresetváltoztatás korlátját az elsőfokú eljárásban előterjesztett kereset tartalma, annak ténybeli és jogi alapja szabja meg. A fellebbezési eljárásban ugyanis a másodfokú bíróságnak az a feladata, hogy egy, már érdemben meghozott elsőfokú határozat helyességét bírálja felül. A Pp. 247. § (1) bekezdése alapján a keresetváltoztatás tilalmába ütközik a jogalap nélkül gazdagodás megállapítására irányuló fellebbezési előadás. A jogalap nélküli gazdagodás kapcsán az ítéltábla csupán utal arra, hogy szerződéses kapcsolat fennállása esetében a jogalap nélküli gazdagodás szabályai nem vehetők figyelembe. A megbízási szerződések létrejöttek, csupán a sikerdíjra vonatkozó megállapodás nem, amelynek hiányában is a felperesi jogelőd csak a ténylegesen elvégzett munkája ellenértékére - a megbízási díjra - tarthatott igényt, ezt pedig nem vitásan megkapta.

A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekkel kapcsolatos szabályokat a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (Ükr.) tartalmazza. Az Ükr. rendelkezései a polgári eljárásban a pernyertes felet képviselő ügyvéd munkadíjának és készkiadásainak megállapítása során veendő figyelembe, abban az esetben, ha a fél és az ügyvéd között nincs az ügy ellátására vonatkozó díjmegállapításról megállapodás. Az Ükr. alapján a polgári perben az elsőfokú bírósági eljárásban az ügyvéd munkadíjának a peresztes felet terhelő összege 10.000.000,-Ft-ot meg nem haladó pertárgyérték esetében a pertárgyérték 5 %-a, de legalább 10.000,-Ft, a másodfokú eljárásban ezen összeg 50 %-a. Az ügyvédi munkadíjat, mint perköltséget az Ükr. 3. § (2)

bekezdés a)-c) pontja és (5) bekezdése szerint a perértékből kiindulva kell megállapítani. Mérlegelni kell a per bonyolultságát, az ügyvédnek a perben kifejtett tevékenységét és olyan összegű ügyvédi munkadíj állapítható meg, amely ezen szempontok figyelembevételével arányban áll az ügyvédnek a perben indokoltan kifejtett tevékenységével. Jelen ügyben a pertárgy értéke 9.483.405,-Ft. Annak nincs jelentősége a munkadíj megállapítása szempontjából, hogy az alperes képviselőjében eljáró ügyvédek személye változott, ugyanis a képviselőjükkel felmerült költség az alperes költségének minősül. Tény, hogy az alperesi képviselő a P.21.326/2009. számú peres eljárás során egy 4 oldalas érdemi ellenkérelmet és több, rövidebb beadványt szerkesztett és megjelent, illetve helyettesítéséről gondoskodott 5 tárgyaláson. A 2008. szeptember 9. napján előterjesztett keresettel indult perben két elsőfokú eljárásra és két másodfokú eljárásra került sor. Az alperes előlegezett 45.900,-Ft szakértői költséget, és javára a másodfokú eljárási költségét az ítéltábla a korábbi eljárásban 200.000,-Ft-ban állapította meg. Mindezen körülmények alapján és az ügy jellegére figyelemmel az elsőfokú bíróság által a felperes terhére megállapított 920.000,-Ft perköltség túlzott mértékű volt, amelyet az ítéltábla helyesbített akként, hogy a jelen másodfokú eljárásra tekintettel első- és másodfokú perköltségnek tekintette.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 42. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az elsőfokú polgári eljárások illetékének általános mértéke peres eljárásban 6 %, amelynek összege a pertárgyérték alapján 569.000,-Ft. A fellebbezési illeték az Itv. 46. § (1) bekezdése szerint ugyanilyen mértékű. Az Itv. 51. § (1) bekezdése előírja, a jogorvoslati eljárásban érvényesülő kedvezményként, amennyiben a jogorvoslati eljárásban előadott kérelem, illetve ellenkérelem kereteire tekintet nélkül helyezi a bíróság hatályon kívül az elsőfokú ítéletet, a megismételt eljárásban a fél az illeték ismételt megfizetése alól mentesül. A Szegedi Ítéltábla Pf.III.20.165/2009/4. sorszámú végzéséből megállapíthatóan az elsőfokú bíróság P.22.049/2008/10. sorszámú ítéletének hatályon kívül helyezése a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján lényeges eljárási jogszabálysértésre figyelemmel történt. A felperes és az alperes személyes illetékmentes az Itv. 5. § (1) bekezdés b) és f) pontja alapján. Az illetékmentes felperes az eljárás során ténylegesen illetéket nem rótt le, vagyis az állam által viselendő első- és másodfokú eljárási illeték 2 x 569.000,-=1.138.000,-Ft az elsőfokú bíróság által megállapított 189.600,-Ft helyett.

Az előzőekben kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta az államot terhelő első- és másodfokú eljárási illeték összegének és a felperes által fizetendő perköltségnek a helyesbítésével.

A másodfokú eljárás illetékmentes a már hivatkozott Itv. 51 § (1) bekezdésére figyelemmel.

S z e g e d, 2011. december hó 19. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk. Dr. Rakita Zsuzsanna sk. Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
a tanács elnöke előadó bíró táblabíró